

משכן אהוד

שאלות לפרשת וארא מאת הרב עמיחי כנרתי

ארבע לשונות של גאולה - מה הענין בכך שיש ארבע לשונות?

תחילה צריך להדגיש שקריאתם הנכונה היא במלרע (הטעמה על סוף המילה), זמפני שהם לשון הבטחה בעתיד: והוצאתי, והצלתי, וגאלתי ולקחתי. יש אומרים ש"והבאתי" היא גם לשון גאולה, ותלוי גם בשאלה האם יש כוס חמישית בליל הסדר. ענין הלשונות: תהליך והתקדמות בגאולה, שלבים שונים, מההוצאה וההצלה הפשוטה מהעבדות והשיעבוד, עד ההתרוממות למגמה: לקיחה של הקב"ה אותנו לעמו (במתן תורה, כל הפרשנים) והבאה לארץ ישראל.

מהו המיוחד בהגדרת הנתניה של ארץ ישראל לנו בתור "מורשה"?

ביאר יפה הנצי"ב, ששדה ירושה אין שכחה ויאוש ממנו: "אפילו בשעה שאתם גולים ממנה הרי הוא שלכם, וכמו שאדם הפורש משדה ירושת אבותיו לעולם דעתו עליה ומשים לב שלא לשכוח הליכות אותה אחוזה, אולי יזכרו ה' לשוב אליה, כך ארץ ישראל היא לנו מורשה לעד".

משה רבינו היה "ערל שפתיים" (פס' יב ופס' ל), מה הלימוד מכך?

הראי"ה זצ"ל כותב באגרותיו, שרואים מזה שהעיקר הוא הפנימיות והתוך, ולא החיצוניות, ואפילו אדון הנביאים שמעלתו שגבה עד אין תכלית לא היה כח דיבורו חזק. ריטוריקה (תורת הדיבור והנאום) יכולה לסייע בהעברת המסר לשומעים, אבל היא אינה העיקר ואינה "לעיכובא".

משה רבינו ואהרן הכהן מתחילים שליחותם והנהגתם בגיל מבוגר מאד, בני 80 / 83!

- אפשר להתחיל בגיל כזה תפקיד חדש?

גדולי ישראל כל זמן שמזקינים דעתם מתיישבת עליהם (משנה). "ועם כל זקנתם השכימו והזדרזו לרצון קונם. כי אמנם מי שהגיע לשמונים גם בימים ההם כבר עבר ימי השיבה והגיע לגבורות" (ספורנו).

"וַיֵּרָא פֶּרֶעַה כִּי הִיְתָה הָרוּחָה וְהַכֶּבֶד אֶת־לְבוֹ וְלֹא שָׁמַע אֲלֵהֶם" - מה הלימוד מכך?

"כך דרך הרשעים, כשהן בצרה הם צועקים, ובעת הרווחה חוזרין לקלקולן" (מדרש שמות רבה). מצוי שבשעת הצרה והדוחק ישנה לאדם "התעוררות" רוחנית גדולה בנפש, וצריך לחשוב איך הדברים ישארו וישפיעו גם כשהצרה ב"ה חלפה...

משה רבינו במכות מצרים אינו מכה את היאור ואת האדמה, מצד "הכרת הטוב" על

העבר (לפני 80 שנה במעשה עם היאור, ולפני כ- 60 שנה במעשה עם האדמה!) -

האם שייך בכלל "הכרת הטוב" גם כלפי דומם שאינו מרגיש כלל?

רואים שהכרת הטוב היא גם מצד המידות הטובות של האדם שקיבל הטבה, ואפילו כלפי בעל חי ודומם. כך גם יתרגל להכיר טובה לחבירו, וכל שכן לבוראו.